

Prof. Dr. Ergun ÖNEN

Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Kurucu Dekanı - Medeni Usul ve
İcra İflas Hukuku
(E.) Anabilim Dalı Başkanı

Prof. Dr. Selçuk ÖZTEK

Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku
(E.) Anabilim Dalı Başkanı
Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
Hukuk Fakültesi
Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku
Anabilim Dalı Başkanı

MEDENİ YARGILAMA HUKUKU

2. Baskı

onikilevha
YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	IX
SİSTEMATİK DİZİN.....	XV
İÇİNDEKİLER.....	XV
KISALTMALAR DİZİNİ.....	XLI
BİBLİYOGRAFYA.....	XLV

SİSTEMATİK DİZİN

MEDENİ YARGILAMA HUKUKU

GİRİŞ.....	1
§1. MEDENİ YARGILAMA HUKUKU KAVRAMI ve MEDENİ YARGILAMA HUKUKUNUN KISA TARİHÇESİ.....	1
§2. YARGI ORGANLARI ve YARGI GÖREVLİLERİ.....	5
I. YARGI.....	5
A. ÇEKİŞMELİ YARGI (NİZALİ KAZA)	12
B. ÇEKİŞMESİZ YARGI (NİZASIZ KAZA)	13
II. YARGI ORGANLARI.....	17
A. GENEL OLARAK	17
B. ASLİYE HUKUK MAHKEMELERİ, SULH HUKUK MAHKEMELERİ ve ÖZEL MAHKEMELER	21
C. BÖLGE ADLİYE MAHKEMELERİ	25
1. Kuruluş.....	26
2. Bölge Adliye Mahkemelerinin Oluşumu	27
D. YARGITAY.....	28
1. Kuruluş.....	28

2. Yargıtay Daireleri.....	29
3. Yargıtay'ın Karar Organları (Kurulları).....	32
III. YARGI GÖREVLİLERİ.....	39
A. HÂKİMLER.....	39
1. Atanmaları.....	39
2. Hâkim ve Savcı Yardımcılığı	40
3. Hâkimlerin Bağımsızlığı ve Hâkimlik Teminatı.....	48
a. Hâkimlerin bağımsızlığı.....	48
b. Hâkimlik Teminatı.....	49
4. Hâkimlerin Sorumluluğu	50
a. Disiplin sorumluluğu	50
b. Hukuki sorumluluk.....	51
c. Cezai sorumluluk	55
B. YAZI İŞLERİ GÖREVLİLERİ ve MÜBAŞİRLER.....	55
1. Yazı İşleri Müdürü ve Zabıt Katipleri.....	55
2. Mübaşirler ve Hizmetliler.....	58
C. AVUKATLAR	59
1. Avukatlığın Mahiyeti ve Amacı	59
2. Staj.....	60
3. Avukatlık Mesleğine Kabul	64
4. Avukatların Hak ve Ödevleri-Hukuki Sorumluluk	66
5. Barolar ve Türkiye Barolar Birliği.....	76
6. Avukatlık Sözleşmesi ve Avukatlık Ücreti	77
D. NOTERLER.....	80
1. Genel Olarak Noterlik, Noterliğin Mahiyeti ve Amacı	80
2. Noterlik Mesleğine Kabul, Staj ve Atama	81
3. Noterlik Dairesi	84
4. Noterlerin Görevleri, Yükümlülükleri ve Hakları.....	85
5. Noterlik İşlemlerinin Şekli	89
6. Noterlerin Sorumluluğu	93
7. Türkiye Noterler Birliği ve Noter Odaları.....	93
E. HUKUK MESLEKLERİNE GİRİŞ SINAVI.....	94

BİRİNCİ BÖLÜM

YARGI YERLERİ ARASINDA İŞ DAĞITIMI

§3. YARGI YOLU.....	95
§4. GÖREV.....	101
I. MALVARLIĞI DÂVALARI ve KİŞİ VARLIĞI DÂVALARINDA GÖREV	102
A. GENEL GÖREV KURALI	102
B. GENEL GÖREV KURALININ İSTİSNALARI.....	104
II. GÖREV KURALLARINA UYULMASI ZORUNLU- LUĞU ve UYULMAMASININ SONUÇLARI.....	109
§5. YETKİ.....	113
I. GENEL YETKİ KURALI: YERLEŞİM YERİ (İKA- METGAH) MAHKEMESİ.....	113
II. ÖZEL YETKİ KURALLARI	115
A. SÖZLEŞMEDEN DOĞAN DÂVALARDA YETKİ	116
B. MİRASLA İLGİLİ DÂVALARDA YETKİ	117
C. TAŞINMAZ MAL (GAYRİMENKUL) DÂVALARINDA YETKİ.....	118
D. KARŞI DÂVADA YETKİ.....	119
E. ŞUBELERLE İLGİLİ DÂVALARDA YETKİ	119
F. SİGORTA DÂVALARINDA YETKİ	120
G. HAKSIZ FİİLDEN DOĞAN DÂVALARDA YETKİ.....	121
H. BİR YERDE GEÇİCİ OLARAK OTURANLARA KARŞI AÇILACAK DAVALARDA YETKİ.....	122
I. ÇEKİŞMESİZ YARGI İŞLERİNDE YETKİLİ MAH- KEME.....	122
III. DİĞER KANUNLARDAKİ ÖZEL YETKİ KURALLARI	123
IV. YETKİ SÖZLEŞMESİ.....	124
V. YETKİ İTİRAZI ve YETKİ KURALLARINA UYUL- MAMASININ SONUÇLARI	127

§6. YARGI YERİ BELİRLENMESİ (MERCİ TÂYİNİ)	130
I. YARGI YERİ BELİRLENMESİNİ GEREKTİREN NEDENLER.....	130
II. İNCELEME USULÜ ve SONUÇLARI.....	133
§7. İŞ BÖLÜMÜ-İŞ DAĞILIMI	135
I. GENEL OLARAK	135
II. İŞ BÖLÜMÜ ve İŞ DAĞILIMI TERİMLERİNİN KULLANIM ALANI.....	138
§8. MAHKEMELER ARASINDA HUKUKİ YARDIM (İSTİNABE)	141
I. MAHKEMELER ARASI HUKUKİ YARDIM (İSTİNABE)...	141
II. BELLİ BİR İŞİN YAPILMASI İÇİN BİR HÂKİMİN GÖREVLENDİRİLMESİ (NAİP TAYİNİ)	143

İKİNCİ BÖLÜM DÂVA

BİRİNCİ KISIM DÂVAYA İLİŞKİN SORUNLAR

§9. DÂVA HAKKININ NİTELİĞİ	145
§10. DÂVA TÜRLERİ (ÇEŞİTLERİ).....	147
I. MAHKEMEDEN İSTENEN HUKUKİ KORUMANIN NİTELİĞİNE GÖRE DÂVA ÇEŞİTLERİ	147
A. EDA (EDİM) DÂVASI.....	147
B. TESPİT (SAPTAMA) DÂVASI.....	149
C. İNŞAÎ (YENİLİK DOĞURAN) DÂVA.....	151
II. İLERİ SÜRÜLEN TALEP SONUCUNUN KAPSAMI ÖLÇÜTÜNE GÖRE DÂVA ÇEŞİTLERİ.....	153
A. KISMÎ DÂVA.....	154

B. BELİRSİZ ALACAK DÂVASI.....	156
1. Belirsiz alacak dâvasının şartları.....	157
a. Alacağın miktarının veya değerinin belirlenememesi	157
aa. Objektif imkânsızlık	157
bb. Sübjektif imkânsızlık	158
cc. Hukuki imkânsızlık.....	158
dd. Geçici imkânsızlık.....	158
b. Dâvacı alacaklının hukuki ilişkiyi somut olarak açıklaması	161
c. Dâvacı alacaklının dâva dilekçesinde asgari bir miktar veya değer belirtmesi.....	161
2. Şartları oluşmadan açılan belirsiz alacak dâvasının akıbeti.....	163
3. Belirsiz alacak dâvasının hukuki sonuçları	166
a. Zamanaşımının kesilmesi	167
b. Faiz.....	168
c. Talep sonucunun rakam olarak belirlenmesi (kesinleştirilmesi)	168
4. Belirsiz alacak dâvasına ilişkin tartışmalar	169
III. TALEP SONUCUNUN SAYISINA GÖRE DÂVA ÇEŞİTLERİ	170
A. KÜMÜLATİF (KÜMELEME) DÂVA (DÂVALARIN YIĞILMASI)	171
B. TERDİTLİ (KADEMELİ) DÂVA.....	173
C. SEÇİMLİK DÂVA	176
D. TOPLULUK DÂVASI	178
§11. YARGILAMA DİSİPLİNİ	181
I. MAHKEME İŞLERİNİN GÖRÜLECEĞİ YER ve ZAMAN..	181
II. MAHKEMEDE KULLANILAN DİL ve UYGULANACAK KANUN	182
III. MAHKEMEDE DİSİPLİN	183
IV. AÇIK DURUŞMA (ALENİYET) İLKESİ.....	185

V. YARGILAMA SÜRECİNDE YAPAY ZEKÂ VE DİJİTALLEŞME.....	188
§12. DÂVANIN TARAFLARI (YANLARI).....	191
I. TARAF EHLİYETİ (YETENEĞİ).....	191
II. DÂVA EHLİYETİ (KOVUŞTURMA YETENEĞİ)	193
III. DÂVADA SIFAT	195
§13. DÂVA ARKADAŞLIĞI (TARAFLARIN ÇOĞALMASI) ve DÂVALARIN AYRILMASI-BİRLEŞTİRİLMESİ	197
I. DÂVA ARKADAŞLIĞI (TARAFLARIN ÇOĞALMASI)	197
A. İHTİYARÎ (SEÇİMLİK) DÂVA ARKADAŞLIĞI.....	197
B. MECBURÎ (ZORUNLU) DÂVA ARKADAŞLIĞI.....	200
II. DÂVALARIN AYRILMASI ve BİRLEŞTİRİLMESİ	203
A. DÂVALARIN AYRILMASI	203
B. DÂVALARIN BİRLEŞTİRİLMESİ	205
§14. DÂVAYA MÜDAHALE (DÂVAYA ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN KATILMASI)	208
I. ASLÎ MÜDAHALE (ASIL KATILMA) (HMK m.65)	208
II. FER'Î MÜDAHALE (YARDIMCI KATILMA) (HMK m.66-69)	210
III. DÂVANIN İHBARİ (DUYURULMASI) (HMK m.61-64; TBK m.215).....	213
§15. DÂVAYA VEKÂLET.....	217
I. GENEL OLARAK VEKÂLET	217
II. DÂVADA VEKİL OLABİLECEK KİŞİLER.....	218
A. AVUKATLAR	218
B. DÂVA VEKİLLERİ ve DÂVA TAKİPÇİLERİ.....	220
III. DÂVAYA VEKÂLETİN VERİLMESİ, KAPSAMI ve SON BULMASI	222
A. VEKÂLETİN VERİLMESİ.....	222
B. VEKÂLETİN KAPSAMI.....	224
C. VEKÂLETİN SON BULMASI.....	226

§16. HÂKİMİN DÂVAYA BAKAMAMASI	228
I. HÂKİMİN DÂVAYA BAKMAKTAN YASAKLANMIŞ OLMASI.....	228
II. HÂKİMİN REDDİ	229
A. RET NEDENLERİ	229
B. RET YÖNTEMİ.....	231
1. Hâkimin bizzat kendisini reddetmesi	231
2. Hâkimin taraflarca reddi.....	232
3. Ret isteminin mahkemede incelenmesi.....	233
C. ZABIT KATİBİNİN YASAKLILIĞI ve REDDİ	238
§17. TEMİNAT (GÜVENCE)	239
I. AMACI	239
II. TEMİNATIN KONUSU ve GÖSTERİLMESİ	243
§18. GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALAR	245
I. İHTİYATİ TEDBİR.....	245
A. İHTİYATİ TEDBİR PROSEDÜRÜ	248
1. İhtiyati tedbir kararının verilmesi	248
2. İhtiyati tedbir kararının uygulanması.....	256
3. İhtiyati tedbiri tamamlayan işlemler	257
B. İHTİYATİ TEDBİRE MUHALEFETİN CEZASI.....	259
C. İHTİYATİ TEDBİR NEDENİYLE TAZMİNAT (ÖDENCE) DÂVASI.....	260
II. DELİL TESPİTİ (SAPTANMASI)	262
A. DELİL TESPİTİNİN İSTENEBİLECEĞİ HÂLLER.....	262
B. DELİL TESPİTİNİN İSTENEBİLECEĞİ GÖREVLİ ve YETKİLİ MAHKEME	262
C. DELİL TESPİTİ TALEBİ ve KARAR	263
D. ACELE HÂLLERDE DELİL TESPİTİ.....	264
III. DİĞER GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALAR.....	265
§19. DAVETİYELER (ÇAĞRI KAĞITLARI) ve TEBLİGAT (YAZILI BİLDİRİM).....	266
I. DAVETİYELER (ÇAĞRI KAĞITLARI)	266

II.	YAZILI BİLDİRİM (TEBLİGAT).....	267
A.	KAVRAM.....	267
B.	YAZILI BİLDİRİMLE (TEBLİGATLA) GÖREVLİ KURUM	267
C.	YAZILI BİLDİRİM (TEBLİGAT) ÜCRETİ.....	268
D.	YAZILI BİLDİRİM (TEBLİGAT) PROSEDÜRÜ	269
1.	Genel olarak	269
2.	Yurt dışında tebligat.....	273
3.	İlân yoluyla yazılı bildirim.....	274
4.	Yöntemine uygun olmayan yazılı bildirim (usulsüz tebliğ)	275
III.	ELEKTRONİK TEBLİGAT	276
A.	ELEKTRONİK TEBLİGAT KAVRAMI	276
B.	ELEKTRONİK YOLLA TEBLİGAT YAPILMASI ZORUNLU OLAN KİŞİLER.....	277
C.	ELEKTRONİK TEBLİGATTA TEBLİĞ TARİHİ ve MUHATABIN BİLGİLENDİRİLMESİ	279
D.	ELEKTRONİK TEBLİGAT ile POSTA YOLUYLA TEBLİGATIN YARIŞMASI	281
IV.	TEBLİGAT KANUNUNDA YAPILMASI ÖNERİLEN DEĞİŞİKLİKLER.....	283
A.	ELEKTRONİK TEBLİGATIN KİŞİ YÖNÜNDEN KAPSAMINA İLİŞKİN DEĞİŞİKLİK ÖNERİSİ	283
B.	BİLİNER ADRESTE TEBLİGATA İLİŞKİN DEĞİŞİKLİK ÖNERİSİ	285
C.	TEBLİĞ İMKANSIZLIĞI VE TEBELLÜĞDEN İMTİNAYA İLİŞKİN DEĞİŞİKLİK ÖNERİSİ	286
D.	İLANEN TEBLİGATA İLİŞKİN DEĞİŞİKLİK ÖNERİSİ.....	288
E.	ADRES BİLDİRMENİN DEĞİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN DEĞİŞİKLİK ÖNERİSİ.....	290
F.	ELEKTRONİK TEBLİGAT ADRESİNİN OLUŞTURULMASINA İLİŞKİN DEĞİŞİKLİK ÖNERİSİ.....	291

G. TEBLİGAT KANUNUNDA YAPILMASI DÜŞÜNÜLEN DEĞİŞİKLİKLERİN ZAMAN İTİBARIYLA UYGULANMASINA İLİŞKİN ÖNERİLER	293
H. TEBLİGAT KANUNUNDA YAPILMASI ÖNERİLEN DEĞİŞİKLİKLERE İLİŞKİN KISA BİR GENEL DEĞERLENDİRME.....	293
§20. CELSELER (OTURUMLAR), TUTANAKLAR (ZABITLAR), DOSYALAR.....	295
I. CELSELER (OTURUMLAR).....	295
II. TUTANAKLAR (ZABITLAR).....	296
III. DOSYALAR	297
§21. SÜRELER ve ESKİ HÂLE GETİRME	300
I. SÜRELER	300
A. SÜRE KAVRAMI ve TÜRLERİ	300
1. Kanun tarafından belirlenen süreler.....	300
2. Hâkim tarafından belirlenen süreler	301
B. SÜRELERİN İŞLEMESİ ve HESAPLANMASI.....	304
II. ESKÎ HÂLE GETİRME.....	305
A. KAVRAM ve KOŞULLARI.....	305
1. Süre elde olmayan nedenlerle (kusuru olmaksızın) kaçırılmış olmalıdır	306
2. Başka bir hukuki yola başvurma olanağı bulunma- malıdır	307
B. PROSEDÜR.....	307
§22. ADLİ TATİL	310
§23. YARGILAMA GİDERLERİ	314
I. MASRAFLAR (GİDERLER)	314
II. HARÇLAR	315
III. VEKÂLET (Avukatlık) ÜCRETİ.....	318
A. SÖZLEŞMEYE DAYANAN (AKDİ) VEKÂLET ÜCRETİ	318

B. YARGILAMA GİDERİ OLAN VEKÂLET ÜCRETİ	321
IV. YARGILAMA GİDERLERİNİN ÖDENMESİ ve YARGILAMA GİDERLERİNDEN SORUMLULUK	323
A. YARGILAMA GİDERLERİNİN ÖDENMESİ	323
B. YARGILAMA GİDERLERİNDEN SORUMLULUK	324
§24. ADLİ YARDIM.....	330

İKİNCİ KISIM

DÂVANIN AÇILMASI ve YÜRÜTÜLMESİ

§25. DÂVA İLİŞKİSİ.....	337
I. DÂVA İLİŞKİSİ KAVRAMI ve KAPSAMI	337
II. DÂVADA TARAFLARIN İNİSİYATİFİ ve HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNUNA GÖRE YARGI- LAMAYA HÂKİM OLAN İLKELER.....	338
A. TASARRUF İLKESİ, TALEPLE BAĞLILIK İLKESİ, TARAFLARCA GETİRİLME İLKESİ.....	338
B. YARGILAMAYA HÂKİM OLAN DİĞER İLKELER ve ESASLAR.....	341
III. DÂVA (YARGILAMA) YÖNTEMLERİ (USULLERİ)	352
§26. DÂVA DİLEKÇESİ	354
I. DÂVA DİLEKÇESİNİN İÇERİĞİ (UNSURLARI)	354
II. DÂVA DİLEKÇESİNİN MAHKEMEYE VERİLMESİ.....	362
§27. DÂVA (YARGILAMA) ŞARTLARI (KOŞULLARI) ve İLK İTİRAZLAR.....	365
I. DÂVA (YARGILAMA) ŞARTLARI	365
A. MAHKEMEYE İLİŞKİN DÂVA ŞARTLARI	367
1. Yargı hakkı	367
2. Yargı yolu	367
3. Görev	367
4. Kesin yetki	368
B. TARAFLARA İLİŞKİN DÂVA ŞARTLARI.....	368

1. Taraf ve dâva ehliyeti (yeteneği)	368
2. Kanuni temsilcinin temsil veya izin belgesi	368
3. Sıfat	369
4. Geçerli vekâlet	370
5. Dâva takip yetkisi	370
C. DÂVA KONUSUNA İLİŞKİN DÂVA ŞARTLARI.....	371
1. Dâva konusunun dâva edilebilir olması.....	371
2. Dâvada hukuki yararın bulunması	371
3. Kesin hüküm bulunmaması	373
4. Aynı dâvanın daha önceden açılmış ve hâlen görölmekte olmaması.....	373
5. Dâvacının yatırması gereken gider avansının yatırılmış olması	375
6. Teminat gösterilmesine ilişkin kararın gereğinin yerine getirilmesi.....	375
II. DÂVA ENGELLERİ ya da İLK İTİRAZLAR	378
1. Kesin yetki kuralının bulunmadığı hâllerde mahkemenin yetkisiz olduğu.....	379
2. Uyuşmazlığın tahkim yoluyla çözümlenmesi gerektiği itirazı	379
§28. DÂVA AÇILMASININ SONUÇLARI.....	380
I. NESNEL (MADDİ) HUKUK YÖNÜNDEN.....	380
A. ZAMANAŞIMININ KESİLMESİ	380
B. HAK DÜŞÜRÜCÜ SÜRENİN KORUNMASI.....	381
C. DÂVALININ DİRENGEN (MÜTEMERRİT) DURUMA GELMESİ (TEMERRÜDE DÜŞMESİ)	382
D. DÂVALININ KÖTÜ NİYETLİ DURUMA GELMESİ	382
E. KİŞİSEL HAKLARA İLİŞKİN BAZI DÂVALARI KOVUŞTURMA (TAKİP ETME) HAKKININ MİRASÇILARA GEÇMESİ	383
II. YARGILAMA (USUL) HUKUKU YÖNÜNDEN	383
A. TARAFLAR BAKIMINDAN	383
B. MAHKEME BAKIMINDAN.....	384

1. Derdestlik	384
2. Dâvayı sonuçlandırma zorunluluğu	384
3. Dâva şartlarının dâvanın açıldığı tarihe göre belirlenmesi.....	385
4. Dâvanın, açıldığı tarihteki durum esas alınarak sonuçlandırılması (karara bağlanması)	386
5. İhtiyati tedbir ve ihtiyati haczin korunması	386
§29. CEVAP DİLEKÇESİ.....	387
I. CEVAP DİLEKÇESİNİN İÇERİĞİ.....	387
A. CEVAP DİLEKÇESİNİN UNSURLARI.....	387
B. CEVAP DİLEKÇESİNİN MAHKEMEYE VERİLMESİ... 392	
II. CEVAP SÜRESİ.....	392
III. İLK İTİRAZLAR (DÂVA ENGELLERİ).....	393
§30. İKİNCİ DİLEKÇELER ve SONUÇLARI.....	395
I. TARAFLARIN İKİNCİ DİLEKÇELERİ (CEVABA CEVAP DİLEKÇESİ ile İKİNCİ CEVAP DİLEKÇESİ)	395
II. DÂVALININ SAVUNMALARI.....	397
A. DÂVACININ SAVLARININ (İDDİALARININ) KABULÜ	397
B. DÂVACININ SAVLARINA (İDDİALARINA) KARŞI KOYMA.....	397
1. İnkâr.....	398
2. Maddi hukuka (esasa) ilişkin karşı koyma (savunma) sebepleri	398
a. İtiraz	398
b. Def'i	400
3. Usul hukukuna ilişkin karşı koyma (savunma) sebepleri	401
III. İDDİANIN (DÂVANIN) GENİŞLETİLMESİ ve DEĞİŞTİRİLMESİ YASAĞI	401
A. İDDİANIN (DÂVANIN) GENİŞLETİLMESİ ve DEĞİŞTİRİLMESİ YASAĞININ KAPSAMI	402
B. DÂVA SEBEBİ YÖNÜNDEN	402

C. DÂVANIN KONUSU (İSTEM-TALEP SONUCU) YÖNÜNDEN.....	403
D. DÂVANIN TARAFLARI YÖNÜNDEN	404
E. AYRIK DURUMLAR.....	405
IV. SAVUNMANIN GENİŞLETİLMESİ ve DEĞİŞTİ- RİLMESİ YASAĞI.....	405
§31. KARŞI DÂVA	407
I. KAVRAM ve KOŞULLARI	407
A. KARŞI DÂVANIN NESNEL (MADDİ) HUKUK YÖNÜNDEN KOŞULLARI	407
1. Takas ve mahsup savları.....	407
2. Bağlantı (irtibat) savı.....	408
B. KARŞI DÂVANIN YARGILAMA (USUL) HUKUKU YÖNÜNDEN KOŞULLARI	409
II. KARŞI DÂVA PROSEDÜRÜ	411
§32. ISLAH (DÂVADA TARAFÇA YAPILAN DÜZELTME)	414
I. KAVRAM ve AMACI	414
II. ISLAHIN KOŞULLARI	415
A. İRADE BİLDİRİMİ KOŞULU.....	415
B. ZAMAN KOŞULU	415
C. BİR KEZ YAPILABİLME KOŞULU	417
D. GİDERLERİN ve ZARARLARIN ÖDENMESİ KOŞULU	417
III. ISLAHIN TÜRLERİ	417
A. DÂVANIN TAMAMEN ISLAHI	418
B. DÂVANIN BİR BÖLÜMÜNDE ISLAH (KİSMİ ISLAH)	419
IV. ISLAHIN KAPSAMI.....	420
V. KÖTÜ NİYETLE YAPILAN ISLAH	424
§ 32a. ÖN İNCELEME	425
I. ÖN İNCELEMENİN KAPSAMI.....	425
II. ÖN İNCELEME DURUŞMASI.....	426

A. ÖN İNCELEME DURUŞMASINA DAVET	426
B. ÖN İNCELEME DURUŞMASI.....	427
III. SÜRELER HAKKINDA KARAR	429
§33. TAHKİKAT (SORUŞTURMA) ve İSTİCVAP (SORGUYA ÇEKME)	431
I. TAHKİKAT (SORUŞTURMA).....	431
A. TOPLU MAHKEMELERDE TAHKİKAT.....	433
B. SES ve GÖRÜNTÜ NAKLEDİLMESİ YOLUYLA DURUŞMA İCRASI.....	434
II. İSTİCVAP (SORGUYA ÇEKME).....	437
§34. ÖN SORUN ve BEKLETİCİ SORUN	440
I. ÖN SORUN	440
II. BEKLETİCİ SORUN	441
§35. TARAFLARIN DURUŞMAYA GELMEMESİ ve DÂVA DOSYASININ İŞLEMDEN KALDIRILMASI.....	444
I. TARAFLARIN DURUŞMAYA GELMEMESİ.....	444
II. DÂVA DOSYASININ İŞLEMDEN KALDIRILMASI (dâvanın müracaata bırakılması)	445
III. DÂVA DOSYASININ İŞLEMDEN KALDIRILMASININ SONUÇLARI.....	446

ÜÇÜNCÜ KISIM

İSPAT HUKUKU ve İSPAT ARAÇLARI

§36. İSPAT HUKUKU	451
I. DÂVADA İSPATLANMASI (KANITLANMASI) GEREKEN HUSUSLAR.....	451
II. İSPAT (KANITLAMA) YÜKÜ	454
A. KURAL OLARAK	454
B. KURAL DIŞI DURUMLAR.....	455
1. Açık olarak bir kanun hükmüne dayanma	455

2. Olağan durumun tersini ileri sürme	456
3. Karineler	458
a. Kavram ve türleri.....	458
aa. Kanuni karine	458
bb. Fiili karine.....	459
b. Karinenin kanıtlama yönünden işlevi.....	460
§37. İSPAT ARAÇLARI (DELİLLER-KANITLAR)	461
I. KANIT (DELİL) KAVRAMI ve TÜRLERİ.....	461
II. KANITLARIN GÖSTERİLMESİ ve İNCELENMESİ	462
III. KANIT (DELİL) SÖZLEŞMESİ.....	465
IV. DELİL TESPİTİ (SAPTANMASI)	467
§38. TANIK (ŞAHİT).....	470
I. TANIMI ve KONUSU	470
II. TANIKLIK YÜKÜMLÜLÜĞÜ ve İSTİSNALARI	471
III. TANIĞIN DİNLENMESİ	475
A. TANIĞIN GÖSTERİLMESİ	475
B. TANIĞIN DİNLENMESİ	477
1. Tanığın mahkemeye çağırılması.....	477
2. Tanığın dinleneceği yer	477
3. Tanığın dinlenmesi usulü	479
C. TANIK SÖZLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	482
IV. TANIKLIKTAN ÇEKİNME	483
§39. BİLİRKİŞİ (İNCELEMESİ)	486
I. ANLAMI ve NİTELİĞİ.....	486
II. BİLİRKİŞİNİN ATANMASI.....	488
A. ATAMA İŞLEMİ.....	488
B. GÖREVİ KABUL ZORUNLULUĞU	490
C. BİLİRKİŞİNİN REDDİ.....	492
III. BİLİRKİŞİ İNCELEMESİ.....	493
A. İNCELEME ve RAPOR	493
B. BİLİRKİŞİ RAPORUNA İTİRAZ	497

C. BİLİRKİŞİ RAPORUNUN DELİL (KANIT) OLARAK DEĞERİ.....	499
IV. BİLİRKİŞİNİN SORUMLULUĞU.....	502
A. BİLİRKİŞİNİN CEZA HUKUKU YÖNÜNDEN SORUMLULUĞU.....	502
B. BİLİRKİŞİNİN HUKUKİ SORUMLULUĞU.....	502
V. BİLİRKİŞİLİK BÖLGE KURULU	505
§39a. UZMAN GÖRÜŞÜ	508
§40. KEŞİF.....	513
I. TANIMI ve KAPSAMI.....	513
II. KEŞİF KARARI ve KEŞFİN YAPILMASI	513
III. KEŞFE KATLANMA ZORUNLULUĞU	515
§41. İKRAR (DOĞRULAMA).....	517
I. TANIMI ve ÖNEMİ.....	517
II. İKRARIN TÜRLERİ.....	519
A. BASİT (ADÎ) İKRAR.....	519
B. VASIFLI (MEVSUF) İKRAR.....	520
C. BİLEŞİK (KARMAŞIK, MÜREKKEP) İKRAR.....	520
1. Bağlantılı (murtabit) bileşik ikrar	521
2. Bağlantısız (murtabit olmayan) bileşik ikrar	521
III. İKRARIN BÖLÜNMEZLİĞİ KURALI	521
§42. BELGE ve SENET.....	524
I. BELGE KAVRAMI	524
II. SENET KAVRAMI	525
A. ADÎ (HUSUSÎ) SENET	525
B. RESMÎ SENET	527
III. SENETLE KANITLAMA (İSPAT)	528
A. SENEDİN GÖSTERİLMESİ (İBRAZİ)	528
B. SENETLERİN KANITLAMA (İSPAT) GÜCÜ	531
1. Adî senetlerde	534
a. Genel olarak	534

b. Adî senedin üçüncü kişilere karşı değeri kazanması	536
2. Resmi senetlerde	537
3. Delil (kanıt) başlangıcında	540
C. SENETLE İSPAT (KANITLAMA) ZORUNLULUĞU....	542
1. Hukuki işlemlerde senetle kanıtlama zorunluluğu.....	542
2. Senetle kanıtlamanın zorunlu olmadığı durumlar.....	545
a. Yazılı veya sözlü bir delil (kanıt) sözleşmesinin varlığı	545
b. Delil (kanıt) başlangıcının varlığı	546
c. Belli hısımlık ilişkisinin varlığı.....	546
d. Haksız eyleme dayanan tazminat (ödençe) istemleri.....	547
e. Olağanüstü güçlük bulunan durumlarda yapılan hukukî işlemler	547
f. Senede bağlanması yaygın olmayan durumlar	547
g. Sözleşmenin geçersiz kılınmasını haklı kılan belli nedenlerin varlığı.....	548
h. Elde olmayan nedenlerle senedin yitirilmesi.....	548
i. Üçüncü kişilerin muvazaa iddiaları	548
IV. TİCARÎ DEFTERLERLE İSPAT (KANITLAMA).....	549
§43. YEMİN (ANT).....	551
I. GENEL OLARAK	551
II. YEMİNİN ÖZEL KOŞULLARI ve KAPSAMI.....	554
III. YEMİNİN (ANDIN) HUKUKÎ SONUÇLARI	557

DÖRDÜNCÜ KISIM

DÂVANIN SONUÇLANMASI

§44. SÖZLÜ YARGILAMA	559
§45. DÂVAYI SONUÇLANDIRAN MAHKEME İŞLEMLERİ (HÜKÜMLER - KARARLAR)	562
I. KARAR ve HÜKÜM KAVRAMLARI.....	562

A. SON (NİHAİ) KARAR.....	562
1. Hüküm (esasa ilişkin son karar).....	562
2. Hüküm niteliğinde olmayan son karar (usule ilişkin son karar).....	563
B. ARA KARARI	564
II. HÜKMÜN VERİLMESİ.....	565
A. PROSEDÜR.....	565
B. HÜKMÜN İÇERİĞİ ve KAPSAMI.....	568
III. HÜKMÜN TAVZİHİ (AÇIKLANMASI), TASHİHİ (DÜZELTİLMESİ) ve TAMAMLANMASI (EK KARAR VERİLMESİ)	573
A. TAVZİH (AÇIKLAMA).....	573
B. TASHİH (DÜZELTME).....	575
C. HÜKMÜN TAMAMLANMASI.....	576
IV. YABANCI ÜLKE MAHKEMELERİNCE VERİLEN HÜKÜMLERİN (İLÂMLARIN) TÜRKİYE’DE TENFİZİ ve TANINMASI YÖNTEMİ.....	578
§46. DÂVAYI SONUÇLANDIRAN TARAF İŞLEMLERİ (FERAGAT - KABUL - SULH).....	584
I. DAVADAN FERAGAT	584
II. DAVANIN KABULÜ	586
III. SULH	586
IV. MÜŞTEREK HÜKÜMLER.....	587

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÖZEL YARGILAMA YÖNTEMLERİ

§47. BASİT YARGILAMA USULÜ (YÖNTEMİ)	594
I. GENEL OLARAK	594
II. ÖN İNCELEME, TAHKİKAT ve HÜKÜM.....	596

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
KANUN YOLLARI ve HÜKMÜN
KESİNLEŞMESİ

§48. -§49 İSTİNAF	603
I. KAVRAM ve AMAÇ.....	603
A. GENEL OLARAK	603
B. GENİŞ ANLAMDA İSTİNAF-DAR ANLAMDA İSTİNAF.....	605
C. TÜRK MEDENİ YARGILAMA HUKUKUNDAKİ DURUM.....	609
D. İSTİNAF KANUN YOLUNUN ZAMAN İTİBARIYLA UYGULANMASI	610
II. İSTİNAF EDİLEBİLEN KARARLAR.....	610
III. İSTİNAF DİLEKÇESİ	627
A. İSTİNAF YOLUNA BAŞVURMA HAKKINA SAHİP OLANLAR	627
B. İSTİNAF YOLUNA BAŞVURMANIN, KARARIN İCRASINA ETKİSİ	630
C. İSTİNAF YOLUNA BAŞVURMA HAKKINDAN FERAGAT	633
D. İSTİNAF DİLEKÇESİNİN UNSURLARI	636
IV. İSTİNAF SEBEPLERİ	638
V. İSTİNAF DİLEKÇESİNİN VERİLMESİ, HARÇLAR ve BAŞVURU SÜRESİ.....	642
A. İSTİNAF DİLEKÇESİNİN VERİLMESİ	642
B. HARÇLAR ve GİDERLERİN YATIRILMASI	645
C. İSTİNAF KANUN YOLUNA BAŞVURU SÜRESİ	646
VI. İSTİNAF DİLEKÇESİNİN REDDİ ve SONUÇLARI	649
VII. İSTİNAF DİLEKÇESİNE CEVAP VERİLMESİ ve KATILMA YOLUYLA İSTİNAF	651
A. İSTİNAF DİLEKÇESİNE CEVAP	651

B. İSTİNAFA KATILMA YOLUYLA BAŞVURMA	652
VIII. İSTİNAF YARGILAMASINDA ÖN İNCELEME	655
A. ÖN İNCELEMENİN KAPSAMI.....	655
B. ÖN İNCELEMENİN KONUSU	658
C. ÖN İNCELEMENİN SONUÇLARI	660
IX. DURUŞMA YAPILMADAN VERİLEBİLECEK KARARLAR.....	662
X. İNCELEME.....	671
A. İNCELEME KAVRAMI	671
B. İNCELEMEDE DURUŞMA YAPILMASI, DURUŞ- MAYA GELİNMEMESİ, UYGULANACAK YARGI- LAMA USULÜ	674
XI. İSTİNAF YARGILAMASINDA YAPILAMAYACAK İŞLEMLER	678
XII. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ KARARLARININ UNSURLARI, İÇERİĞİ ve TEBLİĞİ.....	686
A. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİNDE HÜKMÜN VERİLMESİ	686
B. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ KARARINDA BULUNMASI GEREKEN UNSURLAR	689
C. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİNCE VERİLEBİLECEK KARARLAR	694
§50. TEMYİZ.....	698
I. KAVRAM ve AMAÇ.....	698
II. TEMYİZ EDİLEBİLEN ve TEMYİZ EDİLEMİYEN KARARLAR.....	699
A. TEMYİZ EDİLEBİLEN KARARLAR	700
B. TEMYİZ EDİLEMİYEN KARARLAR.....	705
C. KANUN YARARINA TEMYİZ	706
III. TEMYİZ NEDENLERİ.....	709
A. HUKUKUN veya TARAFLAR ARASINDAKİ SÖZ- LEŞMENİN YANLIŞ UYGULANMIŞ OLMASI	709

B. DÂVA ŞARTLARINA AYKIRILIK BULUNMASI.....	710
C. TARAFLARDAN BİRİNİN DÂVASINI İSPAT İÇİN DAYANDIĞI DELİLLERİN KANUNİ BİR SEBEP OLMAKSIZIN KABUL EDİLMEMESİ.....	712
D. KARARA ETKİ EDEN YARGILAMA HATASI veya EKSİKLİKLERİ BULUNMASI.....	712
IV. TEMYİZ PROSEDÜRÜ	714
A. TEMYİZ İSTEMİ.....	714
1. Temyiz isteminde bulunabilecek kişiler	714
2. Temyiz süresi	716
3. Temyiz isteminin yapılış biçimi	717
a. Temyiz dilekçesi	717
b. Temyiz dilekçesinin verilmesi	719
4. Temyiz isteminde bulunmanın hükmün yürütülmesine (icrasına) etkisi	722
B. TEMYİZ İNCELEMESİ.....	723
V. YARGITAY KARARI.....	725
A. ONAMA KARARI.....	725
1. Doğrudan doğruya onama	725
2. Düzelterek onama	726
B. BOZMA KARARI.....	728
1. Uyma kararı.....	729
2. Direnme (ısrar) karan	734
a. Bölge adliye mahkemesi bakımından.....	734
b. İlk derece mahkemesi bakımından.....	736
§ 51. (Kaldırılan) KARAR DÜZELTME (TASHİHİ KARAR)	738
I. KAVRAM ve AMAÇ.....	738
II. KARAR DÜZELTME NEDENLERİ.....	740
III. KARAR DÜZELTME PROSEDÜRÜ.....	742
§ 52. KESİN HÜKÜM (KAZİYEİ MUHKEME)	745
I. KAVRAM ve AMAÇ.....	745
II. KESİN HÜKÜM TÜRLERİ.....	745

A. BİÇİMSEL (ŞEKLİ) ANLAMDA KESİN HÜKÜM.....	745
B. NESNEL (MADDİ) ANLAMDA KESİN HÜKÜM (HMK m.303)	747
1. Genel olarak	747
2. Nesnel (maddi) anlamda kesinliğin unsurları	750
a. Taraftarın aynı olması.....	750
b. Dâva konusunun aynı olması.....	751
c. Dâva nedeninin (sebebinin) aynı olması.....	752
3. Nesnel (maddi) anlamda kesinliğin kapsamı	753
III. KESİN HÜKMÜN ETKİSİ	754
§53. YARGILAMANIN İADESİ (YARGILAMANIN YENİLENMESİ; İADEİ MUHAKEME).....	757
I. KAVRAM ve AMAÇ.....	757
II. YARGILAMANIN İADESİ NEDENLERİ.....	759
III. YARGILAMANIN İADESİNİ TALEP ETME SÜRESİ	766
IV. YARGILAMANIN İADESİ PROSEDÜRÜ	767

BEŞİNCİ BÖLÜM
UYUŞMAZLIKLARIN UZLAŞTIRMA
YOLUYLA GİDERİLMESİ (TAHKİM ve
ARABULUCULUK)

BİRİNCİ KISIM
TAHKİM

§54. TAHKİM	773
I. KAVRAM, HUKUKÎ NİTELİĞİ ve TÜRLERİ.....	773
II. TAHKİM ANLAŞMASI.....	776
III. HAKEMLER ve İŞLEVLERİ.....	782
A. HAKEM SÖZLEŞMESİ	782

B. HAKEMLERİN ATANMASI (SEÇİMİ), REDDİ ve GÖREVLERİNİN SONA ERMESİ	784
1. Hakem veya hakemlerin seçimi.....	784
2. Hakem veya hakemlerin reddi.....	788
C. TAHKİM (HAKEM) DÂVASININ AÇILMASI ve YARGILAMA USULÜ.....	790
1. Dâva dilekçesi ve cevap dilekçesi	790
2. Tahkim yeri ve tahkim süresi	791
3. Dâva tarihi	792
4. Hakem veya hakemler nezdinde uygulanacak yargılama usulü.....	793
5. Tahkimde geçici hukuki korumalar	796
6. Taraflardan birinin veya her ikisinin duruşmalara katılmaması	798
IV. HAKEM KARARI.....	798
A. HAKEM veya HAKEM KURULUNUN KARAR VERMESİ.....	798
B. HAKEM KARARININ ŞEKLİ, İÇERİĞİ ve SAKLANMASI.....	799
C. HAKEM KARARININ TAVZİHİ (AÇIKLANMASI), DÜZELTİLMESİ (TASHİHİ) ve TAMAMLANMASI (EK KARAR VERİLMESİ)	801
V. HAKEM KARARINA KARŞI KANUN YOLLARI.....	803
A. HAKEM KARARINA KARŞI İPTAL DÂVASI	803
1. İptal dâvası açma süresi ve iptal dâvası açma hakkından feragat.....	803
2. İptal sebepleri.....	805
3. İptal dâvasının açılması ve hakem kararının icrası.....	809
4. İptal talebinin incelenmesi ve bölge adliye mahkemesi kararının hakem kararının icrasına olan etkisi.....	809
B. İPTAL DÂVASINDA BÖLGE ADLİYE MAHKEME-SİNCE VERİLEN KARARA KARŞI TEMYİZ KANUN YOLU	812

C. YARGILAMANIN İADESİ.....	814
VI. TAHKİM YARGILAMASININ SONA ERMESİ	815

İKİNCİ KISIM

ARABULUCULUK

§55. ARABULUCULUK.....	817
I. ARABULUCULUK KAVRAMI ve HUKUKİ NİTELİĞİ.....	817
II. ARABULUCULUK TEŞKİLATI.....	820
A. ARABULUCULUK DAİRE BAŞKANLIĞI.....	820
B. ARABULUCULUK KURULU	821
C. ADLİYE ARABULUCULUK BÜROSU	823
III. ARABULUCULUĞA KABUL ŞARTLARI.....	824
A. ARABULUCULUK SİCİLİNE KABUL ŞARTLARI.....	824
B. ARABULUCULUK EĞİTİMİ ve EĞİTİM KURU- LUŞLARI.....	825
C. ARABULUCULUK SINAVI	826
D. ARABULUCULAR SİCİLİ ve SİCİLDEN SİLİNME	828
IV. ARABULUCULUĞU DÜZENLEYEN TEMEL İLKELER...	830
V. ARABULUCULARIN HAK ve YÜKÜMLÜLÜKLERİ	833
VI. ARABULUCULUK FAALİYETİ	836
A. ARABULUCUYA BAŞVURU ve ARABULUCUNUN SEÇİLMESİ.....	836
B. ARABULUCULUK FAALİYETİNİN YÜRÜTÜLMESİ..	837
C. ARABULUCULUK SÜRECİNİN BAŞLAMASI ve SONA ERMESİ	840
1. Arabuluculuk sürecinin başlaması ve bunun sürelere etkisi.....	840
2. Arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi.....	840
D. ARABULUCULUK FAALİYETİNİN SONUNDA TARAFLARIN ANLAŞMASI	841

VII. DÂVA ŞARTI OLARAK ARABULUCULUK.....	844
A. DAVA ŞARTI OLARAK ARABULUCULUĞUN ANLAMI ve UYGULANMA ALANI	844
B. DAVA ŞARTI OLARAK ARABULUCULUK FAALİ- YETİNİN BAŞLAMASI, SÜRDÜRÜLMESİ ve SONA ERMESİ.....	847
KAVRAMLAR DİZİNİ.....	857